

POMNIKI PRZYRODY NA TERENIE GMINY MIASTO ZAKOPANE

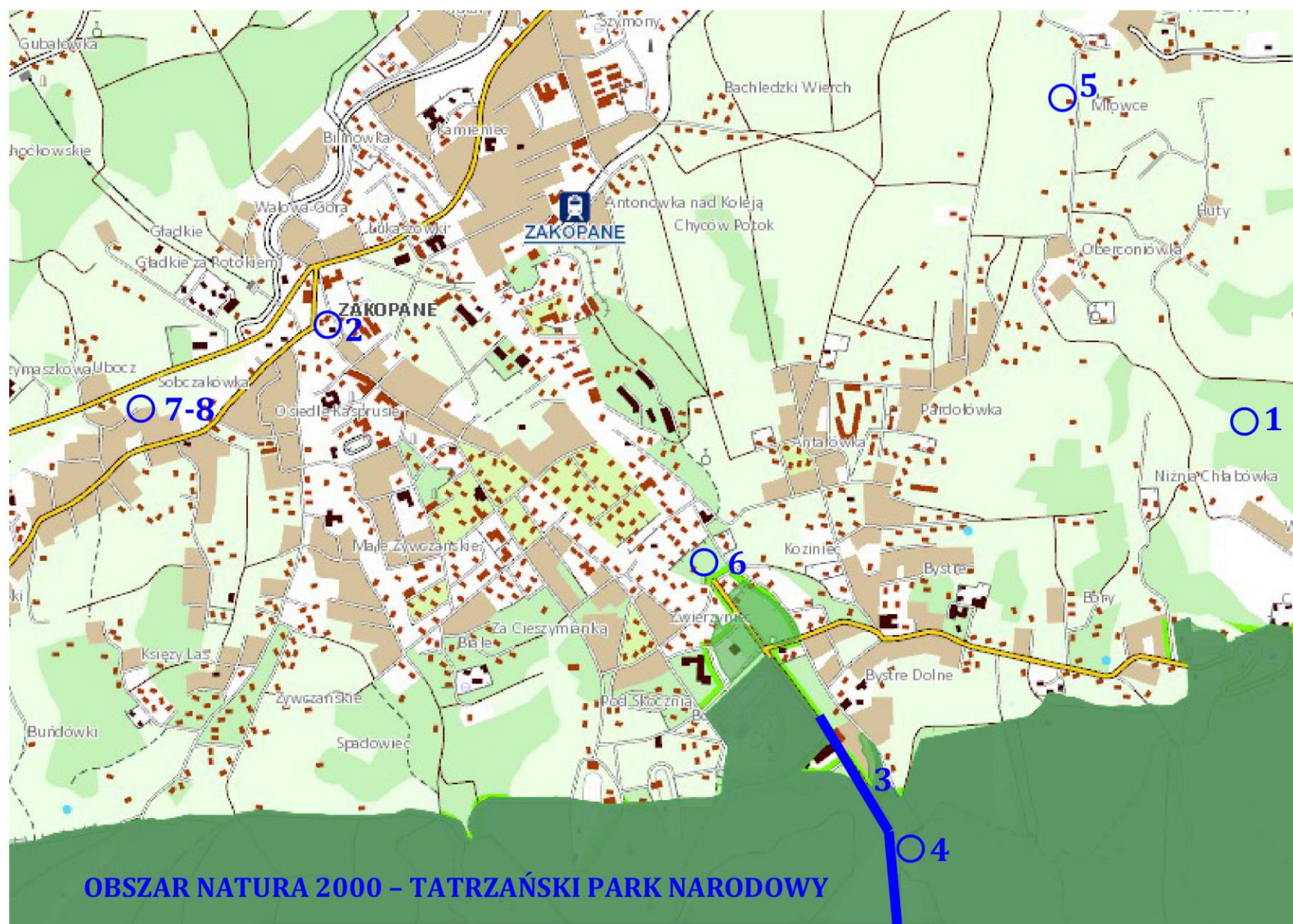
Pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głązy narzutowe oraz jaskinie.

Na terenach niezabudowanych, jeżeli nie stanowi to zagrożenia dla ludzi lub mienia, drzewa stanowiące pomniki przyrody podlegają ochronie aż do ich samodzielnego, całkowitego rozpadu.

Na obszarze Gminy Miasta Zakopane zlokalizowane są następujące pomniki przyrody wskazane w poniższej tabeli i na załączonej mapie przestrzennej Zakopanego:

L.p.	Rodzaj tworu przyrody/ Nazwa pomnika przyrody	Data utworzenia	Akt utworzenia	Nowy akt prawny	Położenie (nr budynku/dz. ew. nr)	Własność
1.	zgrupowanie głązów narzutowych (sferosyderytów) /nie nadano nazwy	25.10.1963r.	Dec. Rol.IX-3/50/63 PWRN w Krakowie z dn. 25.X.1963r.	brak	„Dolina Chłabówki – na prawym brzegu potoku Bucznik pomiędzy Jaszczurówką, a Huciskiem naprzeciw polany Zajęczyniec”	brak danych
2.	grupa drzew (skupienie 125 cisów) /nie nadano nazwy	12.01.1970r.	Dec. RL-op-8311/16/70 PWRN w Krakowie z dn. 12.01.1970r.	brak	ul. Krupówki 1a dz. ew. nr 75/1, 75/2 obr. 5	Parafia Rzymsko-Katolicka p. w. Najświętszej Rodziny
3.	aleja (jesiony, modrzewie, jawory) /‘Aleja drzew – Kuźnice’	06.05.1970r.	Dec. RL-op.8311/91/70 PWRN w Krakowie z dn. 06.V.1970r.	Uchwała Nr XXIV/288/2020 Rady Miasta Zakopane z dnia 22 października 2020r. w sprawie pomnika przyrody – aleja drzew zlokalizowanego na terenie Gminy Miasto Zakopane (Dz. Urz. Woj. Małop. z 2020r., poz. 6558) data publikacji 28.10.2020r.	ul. Przewodników Tatrzańskich i zespół dworsko-parkowy w Kuźnicach dz. ew. nr 117 i 112 obr. 167, 23/1 obr. 169, 14/3 15, 16, 17, 24 obr. 170	Gmina Miasto Zakopane Powiat Tatrzański Warszawski Klub Narciarski Skarb Państwa - Starosta Tatrzański
4.	grupa drzew (1 jesion wyniosły i 2 modrzewie) /nie nadano nazwy	23.09.1983r.	Dec. RZL-op-7140/9/83 Woj. Nowosad. z dn. 23.09.1983r.	brak	ul. Przew. Tatrzańskich 11 dz. ew. nr 12 obr. 169	prywatna
5.	grupa drzew (3 dęby i 2 jawory) /nie nadano nazwy	24.09.1983r.	Orzeczenie Woj. Nowosad. Znak: RZL.op.7140/10/83 z dn. 24.09.1983r.	brak	ul. Mrowce 5 dz. ew. nr 3 obr. 83	prywatna
6.	grupa drzew (las) /‘Las Chałubińskich’	14.02.2001r.	Rozp. Woj. Małop. Nr 1/2001 z dn. 04.01.2001r. (Dz. Urz. Woj. Małop. Nr 4., poz. 15) data publikacji 30.01.2001r.	Uchwała Nr XXIV/289/2020 Rady Miasta Zakopane z dnia 22 października 2020r. w sprawie pomnika przyrody ‘Las Chałubińskich’ (Dz. Urz. Woj. Małop. z 2020r., poz. 6557) data publikacji 28.10.2020r.	przy skrzyżowaniu ulic: Chałubińskiego i Zamoyskiego dz. ew. nr 305/1, 302 1obr. 12	prywatna
7.	pojedyncze drzewo (sosna limba o obwodzie pnia 173cm i wysokości 20m) /nie nadano nazwy	21.08.2015r.	Uchwała Nr XI/155/2015 Rady Miasta Zakopane z dnia 30 lipca 2015r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody (Dz. Urz. Woj. Małop. z 2015r., poz. 4796) data publikacji 06.08.2015r.	brak	ul. Sobczakówka 10 dz. ew. nr 537 obr. 7	prywatna
8.	grupa drzew (5 klonów jaworów o obwodach pni: 120cm, 100cm, 111cm, 116cm, 144cm i wysokości 25m) /nie nadano nazwy	29.09.2015	Uchwała Nr XII/176/2015 Rady Miasta Zakopane z dnia 3 września 2015r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody (Dz. Urz. Woj. Małop. z 2015r., poz. 5374) data publikacji 15.09.2015r.	brak	ul. Sobczakówka 9a dz. ew. nr 206/2 obr. 7	prywatna

MAPA ZBIORCZA – POMNIKI PRZYRODY NA TERENIE GMINY MIASTO ZAKOPANE

Kryteria uznawania tworów przyrody za pomniki przyrody określone zostały przez Ministra właściwego do spraw środowiska w drodze rozporządzenia z dnia 4 grudnia 2017 r. w sprawie kryteriów uznawania tworów przyrody żywej i nieożywionej za pomniki przyrody

§ 1. *Kryteriami uznawania drzew za pomniki przyrody są:*

- 1) obwód pnia nie mniejszy niż minimalny obwód pnia drzewa mierzony na wysokości 130 cm dla poszczególnych rodzajów i gatunków drzew, określony w załączniku do rozporządzenia, lub
- 2) wyróżnianie się wśród innych drzew tego samego rodzaju lub gatunku w skali kraju, województwa lub gminy, ze względu na obwód pnia, wysokość, szerokość korony, wiek, występowanie w skupiskach, w tym w alejach lub szpalerach, pokrój lub inne cechy morfologiczne, a także inne wyjątkowe walory przyrodnicze, naukowe, kulturowe, historyczne lub krajobrazowe.

§ 2. *Kryterium uznawania krzewów za pomniki przyrody jest wyróżnianie się wśród innych krzewów tego samego rodzaju lub gatunku w skali kraju, województwa lub gminy, ze względu na wysokość, szerokość, wiek, występowanie w skupiskach, pokrój lub inne cechy morfologiczne, a także inne wyjątkowe walory przyrodnicze, naukowe, kulturowe, historyczne lub krajobrazowe.*

§ 3.

1. *Kryterium uznawania tworów przyrody nieożywionej za pomniki przyrody jest wyróżnianie się w skali kraju, województwa lub gminy wśród innych tworów przyrody nieożywionej tego samego typu ze względu na:*

- 1) intensywność i formę koncentracji wypływu wody, właściwości fizykochemiczne wód, w tym występowanie wód mineralnych, lub zlokalizowanie wśród innych form geomorfologicznych - w przypadku źródeł;
- 2) wysokość - w przypadku wodospadów;
- 3) intensywność i formę koncentracji wypływu wody, otoczenie charakterystycznymi utworami skalnymi powstałymi z wytrącania się minerałów z wypływających wód lub zlokalizowanie wśród innych form geomorfologicznych - w przypadku wywierzyisk;
- 4) skład petrograficzny - w przypadku skałek;
- 5) profil lub inne cechy geomorfologiczne - w przypadku jarów;
- 6) rozmiar, skład petrograficzny lub inne cechy geologiczne - w przypadku głazów narzutowych;
- 7) długość korytarzy, wielkość deniwelacji, występowanie innych form geomorfologicznych, w tym form krasowych - w przypadku jaskiń.

2. *Kryterium uznawania tworów przyrody nieożywionej za pomniki przyrody może być także wyróżnianie się w skali kraju, województwa lub gminy wśród innych tworów przyrody nieożywionej tego samego typu, ze względu na wielkość, inne cechy morfologiczne lub strukturalne, występowanie w skupiskach, reprezentatywność, unikatowość, a także inne wyjątkowe walory przyrodnicze, naukowe, kulturowe, historyczne, krajobrazowe lub estetyczne.*

§ 4. Do pomników przyrody ustanowionych przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia jego przepisów nie stosuje się.

ZAŁĄCZNIK

Lp.	Rodzaj/gatunek drzewa	Minimalny obwód pnia drzewa mierzony w centymetrach na wysokości 130 cm ¹⁾
1	bez koralowy, cis pospolity, jałowiec pospolity, kruszyna pospolita, rokitnik zwyczajny, szakłak pospolity, trzmielina	50
2	bez czarny, cyprysik, czeremcha zwyczajna, czereśnia, głóg, jabłoń, jarząb pospolity, jarząb szwedzki, leszczyna pospolita, żywotnik zachodni	100
3	grusza, klon polny, magnolia drzewiasta, miłorząb, sosna Banksa, sosna limba, wierzba iwa, żywotnik olbrzymi	150
4	brzoza brodawkowata, brzoza omszona, choina, grab zwyczajny, olsza szara, orzech, sosna wejmutka, topola osika, tulipanowiec, wiąz górski, wiąz polny, wiąz szypułkowy, wierzba pięcioprzęcikowa	200
5	dagleźja, iglicznia, jesion wyniosły, jodła pospolita, kasztanowiec zwyczajny, klon jawor, klon zwyczajny, leszczyna turecka, modrzew, olsza czarna, perełkowiec, sosna czarna, sosna zwyczajna, świerk pospolity	250
6	buk zwyczajny, dąb bezszypułkowy, dąb szypułkowy, lipa, platan, topola biała, wierzba biała, wierzba krucha	300
7	inne gatunki topoli niż wymienione w lp. 4 i 6	350

1) Jeżeli drzewo na wysokości 130 cm posiada kilka pni - za obwód pnia drzewa przyjmuje się sumę obwodu pnia o największym obwodzie oraz połowy obwodów pozostałych pni.

Ustanawianie lub zniesienie pomnika przyrody

Na podstawie art. 44. ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (t. j. Dz. U. z 2020r., poz. 55 ze zm.) ustanowienie lub zniesienie pomnika przyrody następuje w drodze uchwały rady gminy. Projekty uchwał wymagają uzgodnienia z właściwym regionalnym dyrektorem ochrony środowiska. Uchwała ustanawiająca pomnik przyrody określa nazwę danego obiektu, jego położenie, sprawującego nadzór, szczególne cele ochrony, w razie potrzeby ustalenia dotyczące jego czynnej ochrony oraz zakazy właściwe dla tego obiektu wybrane spośród zakazów wymienionych w art. 45 ust. 1.

Zniesienie pomnika przyrody, następuje w razie utraty wartości przyrodniczych i krajobrazowych, ze względu na które ustanowiono formę *ochrony przyrody*, lub w razie konieczności realizacji inwestycji celu publicznego w przypadku braku rozwiązań alternatywnych lub zapewnienie bezpieczeństwa powszechnego.

Zgodnie z art. 45 ust. 1 wyżej powołanej ustawy o ochronie przyrody w stosunku do pomnika przyrody, stanowiska dokumentacyjnego, użytku ekologicznego lub zespołu przyrodniczo-krajobrazowego mogą być wprowadzone następujące zakazy:

- 1) niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu lub obszaru;
 - 2) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztorowym lub przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymywaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
 - 3) uszkodzenia i zanieczyszczenia gleby;
 - 4) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą *ochronie przyrody* albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
 - 5) likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych;
 - 6) wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych;
 - 7) zmiany sposobu użytkowania ziemi;
 - 8) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
 - 9) umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia nor, legowisk zwierzęcych oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
 - 10) zbioru, niszczenia, uszkodzenia roślin i grzybów na obszarach użytków ekologicznych, utworzonych w celu ochrony stanowisk, siedlisk lub ostoj roślin i grzybów chronionych;
 - 11) umieszczania tablic reklamowych.
2. Zakazy, o których mowa w art. 45 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody nie dotyczą:
- 1) prac wykonywanych na potrzeby *ochrony przyrody* po uzgodnieniu z organem ustanawiającym daną formę *ochrony przyrody*;
 - 2) realizacji inwestycji celu publicznego w przypadku braku rozwiązań alternatywnych, po uzgodnieniu z organem ustanawiającym daną formę *ochrony przyrody*;
 - 3) zadań z zakresu obronności kraju w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa państwa;
 - 4) likwidowania nagłych zagrożeń bezpieczeństwa powszechnego i prowadzenia akcji ratowniczych.

Art. 115 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody stanowi, że w pobliżu pomnika przyrody umieszcza się tablice informujące o nazwie form *ochrony przyrody* oraz o zakazach obowiązujących na obszarach lub w stosunku do tych form.

Zgodnie z art. 127 pkt 2 lit. a ustawy o ochronie przyrody *kto umyślnie narusza zakazy obowiązujące w stosunku do pomników przyrody – podlega karze aresztu albo grzywny.*

Fot. pomnik przyrody – grupa drzew przy ul. Przew. Tatrzańskich 11

Fot. pomnik przyrody – grupa drzew przy ul. Mrowce 5

Fot. pomniki przyrody (sosna limba i grupa 5 drzew – klon jawor) przy ul. Sobczakówka 9a i 10 utworzone w 2015r. przez Radę Miasta Zakopane.

Procedura dot. ustanowienia pomnika przyrody:

1. Wniosek o uznanie za pomnik przyrody złożony do Rady Miasta Zakopane.
Wniosek do pobrania w załączonym pliku.
2. Zawiadomienie o wszczęciu postępowania w sprawie wniosku o uznanie za pomnik przyrody.
3. Wizja terenowa i sporządzenie protokołu.
4. Dokumentacja przyrodnicza i geodezyjna (ekspertyza dendrologiczna).
5. Sporządzenie projektu uchwały w sprawie ustanowienia pomnika przyrody.
6. Formularz konsultacji projektu uchwały Rady Miasta Zakopane w sprawie ustanowienia pomnika przyrody.
7. Uzgodnienie projektu uchwały przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie.
8. Uchwała Rady Miasta Zakopane.
9. Zgłoszenie obiektu do rejestru form ochrony przyrody prowadzonego przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie.
10. Zgłoszenie obiektu do centralnego rejestru form ochrony przyrody prowadzonego przez Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie.